

відмітити, що Верховним Судом України зараз здійснюється активне формування практики з розгляду окремих категорій справ, у тому числі відступлення від правових позицій, раніше викладених у висновках Верховного Суду України.

Підвищення ефективності та якості судового захисту прав та інтересів громадян і юридичних осіб у сфері екології, охорони навколишнього природного середовища українське суспільство справедливо пов'язує із судово-правовою реформою в державі, діяльністю нового Верховного Суду. Згідно частини першої статті 36 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» саме Верховний Суд як найвищий суд у системі судоустрою України забезпечує сталість та єдність судової практики, зокрема і при розгляді справ зі спорів, пов'язаних з екологією та охороною навколишнього природного середовища.

Література

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя): Закон України від 2 червня 2016 р. № 1401-VIII // Голос України. – 29 червня 2016 р. – № 118 (6372).

3. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII // Голос України. – 16 липня 2016 р. – № 132-133.

4. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35-36. – Ст. 446.

5. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 30. – Ст. 260.

УДК 342.942

Сопілко І. М., д.ю.н., професор,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВА ЛЮДИНИ ТА ІНТЕРНЕТ: ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ДОТРИМАННЯ

Сучасний розвиток суспільних відносин в Україні здійснюється в умовах проголошення курсу на інтеграцію до Європейського Союзу, що сприяє системному реформуванню всіх галузей права. Права людини лежать в основі всіх трансформацій, а не є чимось похідним чи другорядним при здійсненні цих перетворень. Особливе місце в системі цих реформ належить праву на інформацію, оскільки саме його реальне втілення та забезпечення в державі сприяє принциповому перегляду відносин між органами державної влади з конкретною людиною.

Особливо гостро стоїть питання реалізації та захисту цих прав зв'язку із виникненням мережі Інтернет та дотриманням цих прав в мережі Інтернет. Слід визнати, що появилася нова група прав пов'язаних із їх використання в мережі Інтернет, що потребує як наукових обґрунтувань так і правового регулювання та особливостей дотримання.

Необхідність становлення інформаційного суспільства та повноцінного входження у світовий інформаційний простір визнана на державному рівні і є пріоритетом державної інформаційної політики, проте відповіді на вищевказані виклики ще не сформовані. Тому, серед фахівців за останні роки активно виріс інтерес до тематики інформаційного суспільства в контексті використання Інтернету, соціальних мереж, а як наслідок формування концепції мережевого суспільства, аспектів відповідальності за порушення в цій сфері.

«Інтернет сьогодні є широко поширеною інформаційною інфраструктурою, початковий прообраз того, що часто називають національним (або Global або Galactic) інформаційною інфраструктурою. Його історія складна і включає в себе безліч аспектів - технологічних, організаційних та спільноти. І його вплив досягає не тільки технічних областях комп'ютерних комунікацій, але в масштабах всього суспільства, як ми рухаємося в бік збільшення використання онлайн-інструментів для досягнення електронної комерції, збір інформації, і громадські роботи [1].

В Україні є певні перепони щодо широкого використання Інтернету: низький рівень покриття, низький рівень медіа грамотності населення, фінансовий стан споживачів, ментальність окремих груп населення, тощо. Але однозначно можна вести мову, що з кожним роком використання Інтернету стане більш охоплюючим як в Україні так і в світі.

Разом з тим виникає ряд нових загроз, які ще буквально недавно не стояли на повістці дня як світових організацій, державних інституцій, громадянського суспільства. Сучасний світ як і Україна з розвитком інформаційних технологій вступили в еру інформаційних загроз, кібератак та, відповідно, інформаційних воєн. Окремі інформаційні війни можуть бути значно результативніші, чим звичайні наземні із використанням людей, території і зброї, так як несуть ураження на невизначені території шляхом використання інформаційних можливостей.

Важливим є вид загроз пов'язаних з Інтернетом, що стосуються сфери інтелектуальної власності, особливо стосовно авторського права та суміжних прав. Однією із спроб було прийняття Закону України «Про державну підтримку кінематографії в Україні», Верховною Радою України 22 вересня 2016 р., проте президент України наклав на нього вето. Загалом, ветований Закон України був спрямований не тільки на розвиток кіноіндустрії, але і на захист авторських прав на комп'ютерні програми, фонограми, аудіовізуальні та музичні твори, відеограми,

фонограми, передачі (програми) організацій мовлення шляхом подачі takedown notice, а також блокування сайтів. Таку заяву можна буде подати як до власника сайту, так і до хостера. У випадку несвоєчасного реагування власника сайту, хостер зобов'язаний блокувати доступ до спірного контенту.

В професійному середовищі з цього приводу існує ряд думок. Так, на думку патентного повіреного М. Ортинської, - «відкритим залишається також питання, чи готовий український ринок до такого блокування, адже окрім більш ефективного захисту авторських прав, український бізнес зможе отримати ще й новий вид тролів – інтернет-тролі, які намагатимуться блокувати доступ до тих чи інших сторінок відомих сайтів, а то і сайтів загалом. Поряд з інтернет-тролінгом може з'явитися і новий вид недобросовісної конкуренції – подача заяв щодо конкурентів, які нібито порушують авторські права» [2]. Відповідні ці ризики що пов'язані із захистом об'єктів авторського права в мережі Інтернет будуть предметом уваги законодавців щодо вдосконалення ветоного закону. Ця проблема особливо загострилася в останні роки в Україні у зв'язку із використання інформаційних технологій, мережі Інтернет, соціальних мереж, тощо. У зв'язку з цим було прийнято низку законодавчих актів, зокрема Закон України «Про захист персональних даних», Закон України «Про доступ до публічної інформації» та ін., проте вони на сьогодні уже не вирішують ті виклики, які виникли при використанні мережі Інтернет.

Підсумовуючи викладене, слід сказати, правова регламентація розвитку єдиного інформаційного простору України повинна сприяти гармонійному розвитку інформаційних ресурсів, інформаційних послуг і засобів інформаційного виробництва в країні в процесі її руху до інформаційного суспільства.

Сьогодні, одна з головних умов розвитку держави пов'язана з подоланням замкненості влади. Пересічний громадянин не лише контролює владу за допомогою доступу до інформації, але й бере участь у розробці та прийнятті важливих для країни рішень. Комунікація між громадянином і владними особами повинна бути максимально ефективною та динамічною, що є показником демократичності держави. Для цього необхідно створення відповідних онлайн-платформ в Інтернеті, що поєднують представників держави і громадянського суспільства щодо обговорення питань пов'язаних з використанням Інтернету, захистом прав на свободу слова в Інтернеті, прав інтелектуальної власності, тощо. Такі платформи можуть бути особливо корисними, та й відповідний досвід у світі вже існує. Так, наприклад, з першого жовтня було припинено контроль США над Інтернетом і тепер ним буде управляти за принципом мультістейкхолдерізма - схемою прийняття рішень, коли світова спільнота, як один єдиний організм, діє спільно. Вчені, громадські активісти, активні користувачі, інші інституції - тепер всі мають право

голосу, що являється іншою формою комунікації по вирішенню важливих питань суспільства пов'язаних із використанням мережі Інтернет.

Термін «четверта індустріальна революція» виник завдяки відомому швейцарському економісту Клаусу Мартіну Швабу після його публікації в журналі *Foreign Affairs* (її ще називають сучасним «Капіталістичним маніфестом»). Її він пропонує називати цифровою, бо її особливою характеристикою є стирання відмінностей між фізичною, цифровою та біологічною сферами [3].

Онлайн-середовище активно входить в життя пересічного громадянина, шляхом використання соціальних мереж, онлайн-платформ, електронних, що свідчить про те, що ми живемо в період четвертої індустріальної революції. Проте, воно поставила ряд викликів, які потребують негайно реагування із врахуванням основних стандартів Ради Європи і практики Європейського Суду з прав людини, які мають стати в законотворчій роботі напрямком щодо реформування законодавства в аудіовізуальному секторі, у сфері електронних комунікацій, при реформуванні законодавства щодо захисту інтелектуальної власності онлайн, захисту приватності і персональних даних, з дотриманням стандартів свободи вираження поглядів як оффлайн, так і онлайн.

Література

1. Barry M. Leiner, Vinton G. Cerf, David D. Clark, Robert E. Kahn, Leonard Kleinrock, Daniel C. Lynch, Jon Postel, Larry G. Roberts, Stephen Wolff // https://www.internetsociety.org/sites/default/files/Brief_History_of_the_Internet.pdf

2. Ортинська М. «Олдскульне» законодавство проти новітніх способів піратства і контрафакту, або чому захист прав інтелектуальної власності в мережі Інтернет неефективний / М. Ортинська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ipstyle.ua/pdf/Lidery_Rynku_YG_2016.pdf

3. Пенцак Є. Четверта індустріальна революція і освіта / Є. Пенцак [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://innovations.com.ua/ua/articles/op-manage/19593/chetverta-industrialna-revoluciya-i-osvita>.

УДК 331.556.4

Стаканов Р. Д., к.е.н., доцент,
Інститут міжнародних відносин КНУ ім. Тараса Шевченка,
м. Київ, Україна

ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ МІГРАНТІВ ЯК ФАКТОР СТАБІЛЬНОСТІ ПЛАТІЖНОГО БАЛАНСУ УКРАЇНИ

За методологією НБУ грошові перекази це «дохід домашніх господарств, що надходить від інших домогосподарств із-за кордону, та пов'язані з тимчасовою або постійною міграцією населення. Перекази